

Svar på Gröna fullmäktigegruppens och 17 andra ledamöters motion om att förbättra vinterunderhållet av cykelvägar och trottoarer

VD/696/00.02.00.03/2025

TeA/HW/JV/AK/MT/EJ/SS

Gröna fullmäktigegruppen och 17 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Vi föreslår att Vanda stad vidtar åtgärder för att förbättra vinterunderhållet av cykelvägar och trottoarer.

I Vanda är gatorna indelade i tre underhållskategorier.

1. Den första underhållskategorin omfattar livliga kollektivtrafikgator och huvudgator samt de viktigaste gång- och cykelvägarna.
2. Till den andra kategorin hör andra kollektivtrafikgator och de viktigaste matargatorna.
3. Den tredje kategorin omfattar bostads- och tomtgator.

Ändå kan cykelvägar och gångbanor som gränsar till livliga gator ofta vara täckta av snö eller bakom snövallar, eftersom plogningen flyttar snö från körbanan till cykelvägar och gångbanor. Underhållsklassificeringen tycks inte fungera i fråga om dessa. Vanda har cykelvägar i underhållsklass 1 som har blivit utan plogning trots rikliga snöfall.

I Vasa har man skapat en fungerande modell genom att ställa krav på underhåll dygnet runt i de livligaste passagerna. Dessutom deltar närmare 300 frivilliga agenter i att bedöma kvaliteten på underhållet och regelbundet rapportera om trafikledernas skick. I Vasa har detta samarbete mellan entreprenörer och stadsbor avsevärt förbättrat till exempel kvaliteten på vinterunderhållet av cykelvägar.

Vi som undertecknat motionen föreslår att Vanda stad kräver en tillräcklig kvalitet på vinterunderhållet, både i fråga om underhållsåtgärder som staden beställer och de underhållsåtgärder som staden själv genomför. Vi föreslår också att Vanda inför incitament och verksamhetsmodeller för att förbättra vinterunderhållet av cykelvägar och gångbanor. Detta kunde omfatta belöning av entreprenörer för högklassigt arbete, sanktioner för försummelser samt stadsbornas deltagande i uppföljningen av kvaliteten på underhållet, till exempel på samma sätt som med cykelagenterna i Vasa.

Genom att förbättra vinterunderhållet av cykelvägar och trottoarer främjar vi hållbar rörlighet, minskar utsläppen från trafiken och ökar stadsbornas välbefinnande.”

Stadsfullmäktige 27.1.2025 § 25

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Serviceområdet för gator och parker inom stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

Underhållet konstaterar att staden, trots hållbar rörlighet, först måste trygga kollektivtrafikens samt nöd- och servicefordonens möjligheter att färdas på gatorna. Detta innebär att underhållet av bostadsgator samt gång- och cykelvägar lätt blir ett arbete som utförs först efter skötselåtgärderna på bilvägar, eller så blir dessa helt utan plogning vid kraftigt snöfall eller strax efter att snöfallet har upphört.

Plogningen av gator, när körleden ligger alldeles intill en gång- och cykelväg, gör att en del av den plogade snön hamnar på gång- och cykelvägarna. Plogningen av gator sker med annan materiel än på gång- och cykelvägar. Därför kan de inte alltid skötas helt samtidigt. Gång- och cykelvägarna röjs dock så snabbt som möjligt, så snart materiel- och personalresurserna tillåter det.

Staden använder redan de sanktioner som nämns i motionen för eventuella försummelser inom entreprenadområden för skötseln av vägar. I avtalen och i det praktiska arbetet har man också beaktat att det blivit vanligare med kvalitetskorridorer för cykeltrafik (banor). När nätverket utvidgas kommer underhållet av kvalitetskorridorerna sannolikt att konkurrensutsättas till att utföras av en enda entreprenör. Nu går t.ex. den kvalitetskorridor som färdigställs längs huvudbanan på fyra olika underhållares områden. En entreprenör kan hålla kvaliteten på arbetet jämnare och verksamheten mer samtidig.

Underhållet har också under årens lopp skärpt innehållet i uppgiftskorten och tidsramarna för åtgärderna. Dessa åtgärder har syftat till att förbättra kvaliteten och få till stånd snabbare reaktioner.

Under den kommande sommarsäsongen kommer underhållet också att involvera stadsborna i kartläggningen av gång- och cykelvägarnas skick med hjälp av mobilspelet Crowdsora.

Ett ytterligare mål för underhållet är att under de närmaste åren göra en separat klassificering av underhållet av gång- och cykelvägar, med vilken man kan kartlägga och prioritera de viktigaste cykellederna för en mer systematisk skötsel.

I all verksamhet bör man dock beakta att varje särskilt och effektiviserat arbetssätt alltid kostar mer än normalt. Med den årliga budgeten för underhåll kan man för närvarande inte genomföra särskilt stora åtgärder utan att spara in på något annat arbetsskede.

Stadsstyrelsen 28.4.2025 § 32

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Gröna fullmäktigegruppen och de 17 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att återremittera ärendet för beredning.

Serviceområdet för gator och parker inom stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

Som ett förtydligande till det tidigare svaret konstateras att den underhållsklassificering av gång- och cykelvägar som är under planering prioriterar cykelvägarnas underhållsbehov mer exakt. För närvarande klassificeras cykelvägar huvudsakligen enligt det intilliggande gatunätet. I den nya klassificeringen skulle man ta hänsyn till cykelvägarnas användningsgrad, cykelvägnätets kontinuitet samt servicepunkter (daghem, skolor m.m.) vilka hittills inte har beaktats i den nuvarande underhållsklassificeringen ur användarnas perspektiv, det vill säga cyklister och fotgängare.

Detta arbete utförs med stadens egna resurser, eventuellt genom att utnyttja smärre konsultåtgärder.

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 35

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Gröna fullmäktigegruppen och de 17 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att återremittera ärendet för beredning.

Serviceområdet för gator och parker inom stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

Underhållet konstaterar att den nuvarande underhållsklassificeringen av gatuområdena i princip har planerats för biltrafikens behov. Därför avgör körledernas underhållsklass även underhållsklassen för den intilliggande gång- och/eller cykelvägen. Detta snedvrider i vissa fall underhållsbehoven, eftersom det inte alltid motsvarar det faktiska behovet. Av denna anledning vill underhållet definiera de vägar som är avsedda för gång och cykling separat från gatornas underhållsklassificering.

Det nuvarande huvudcykelvägnätet, som även har märkts ut i Vandas kartservice, är omfattande, men det är främst utformat för att underlätta en smidig och rak cykelfärd mellan olika platser. Det är inte planerat med hänsyn till fotgängare och ruttdragningen går inte nödvändigtvis via alla viktiga tjänster, som daghem och skolor. Den nuvarande ruttdragningen beaktar inte heller de krav som följer av de vinterunderhållsfordon som används.

Med den mer systematiska granskning som nu görs strävar man efter att identifiera alla de mål som sannolikt behöver nås till fots eller med cykel. I granskningen beaktas de nuvarande huvudcykellederna, men med hjälp av kartläggningen försöker man rikta underhållsåtgärderna mer effektivt till de platser där de behövs mest och där de kan utföras smidigt med den nuvarande utrustningen.

Kartläggningen och de eventuella förändringar i underhållsklasserna som kan bli aktuella till följd av den, samt de åtgärder som dessa föranleder, medför inga större kostnader för underhållet. Förändringarna kan införlivas i de nuvarande underhållsåtgärderna.

Stadsstyrelsen 17.11.2025 § 18

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Gröna fullmäktigegruppen och de 17 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 15.12.2025 § 23

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Bilaga:

- Svar på Gröna fullmäktigegruppens och 17 andra ledamöters motion om att förbättra vinterunderhållet av cykelvägar och trottoarer

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1. Besvärsförbud

Närmare information:

Henry Westlin, stadsingenjör, tfn 040 041 7436, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)